

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/145/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7715210960
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7715210960.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobkyne KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00585441, proti žalovanému R. C., nar. XX.X.XXXX, bytom Bunkovce XX, zast. JUDr. Jozefom Chudom, advokátom, so sídlom Michalovce, Cyrila a Metoda 3, o zaplatenie 97.181,58 € s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku 12C 141/2015-125 z 27.9.2016 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) rozsudkom žalobu zamietol a rozhodol, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 100 %.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej 97.181,58 € s prísl. a nahradil trovy konania. Skutkovo žalobu odôvodnila tým, že na základe uplatnenia si nároku poškodenými E. poškodeným poskytla plnenie v celkovej výške 97.181,58 € z poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ev. č. SO 292AJ uzatvorenej podľa zákona č. 381/2001 Z.z. Poukazom na § 12 ods. 1 písm. a/ cit. zákona ďalej argumentovala, že ako poisťovateľka má proti poistníkovi, t.j. žalovanému, nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatila z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky.

3. Súd vo veci rozhodol platobným rozkazom 12C 141/2015-104 z 21.7.2015, proti ktorému žalovaný podal včas odôvodnený odpor. V ňom uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp.zn. 1T/136/2013 zo 4.9.2014 bol právoplatne odsúdený za spáchanie prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona a za spáchanie prečinu neposkytnutia pomoci podľa § 178 Trestného zákona a bol mu uložený podmienený trest odňatia slobody a trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkých druhov. K tvrdeniu žalobkyne, že škodu spôsobil úmyselne, prípadne že vozidlo viedol pod vplyvom návykovej látky uviedol, že škoda bola poškodeným spôsobená v dôsledku jeho nebanlivostného konania, keď ako vodič motorového vozidla sa nevenoval vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke dostatočne pozorne, nezvládol vedenie vozidla, a tak spôsobil škodu. Zdôraznil, že v zmysle záverov v trestnom konaní, nebolo mu preukázané požitie návykovej látky a vedenie motorového vozidla pod vplyvom návykovej látky. Preto neobstojí uplatnenie regresu žalobkyňou podľa ust. § 12 ods. 1 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. Žiadal žalobu zamietnuť.

4. Súd konštatoval, že listinnými dôkazmi predloženými žalobkyňou v rámci prostriedkov procesného útoku boli preukázané jej tvrdenia o škodách na zdraví E. H. a P. H. vzniknuté pri dopravnej nehode dňa 26.2.2012 vo R. S., vinníkom ktorej bol žalovaný, ako aj vyplatenie náhrady žalobkyňou za poskytnutú zdravotnú starostlivosť v celkovej sume 97.181,58 €. Tieto skutkové tvrdenia žalovaný nerozporoval. Spornými boli skutkové tvrdenia o úmyselnom konaní žalovaného, ktorý popieral úmysel a tvrdil, že sa ako vodič dostatočne nevenoval vedeniu vozidla a zdôraznil závery trestného rozsudku, podľa ktorého sa u neho nepotvrdilo preukázanie návykovej látky.

5. Súd vec právne posudzujúc podľa ust. § 12 ods. 1 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z. (poisťovateľ má proti poisťníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky) konštatoval, že listinné dôkazy predložené žalobkyňou (relácia dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody, rozsudok Okresného súdu Michalovce sp.zn. 1T/136/2013, uznesenie OR PZ SR o začatí trestného stíhania z 26.12.2012, uznesenia OR PZ SR z 8.1.2013 a 20.2.2013 o príbratí znaleckého ústavu, upovedomenie o vznesení obvinenia z 4.3.2013) neobsahujú žiadnu zmienku o úmyselnom konaní žalovaného, a teda túto skutočnosť nepreukazujú. Rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 1T/136/2013 zo 16.1.2014 bol žalovaný uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods.1, 2 písm. a/ Trestného zákona a z prečinu neposkytnutia pomoci podľa § 178 Trestného zákona za spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví nedbanlivostným konaním a neposkytnutím pomoci po dopravnej nehode osobe, ktorá utrpela ujmu na zdraví. Súd uviedol, že z odôvodnenia trestného rozsudku je zrejmé, že nebolo preukázané, aby sa žalovaný dopustil konania kvalifikovaného ako prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky.

6. Súd nepripustil zmenu žaloby, ktorou žalobkyňa chcela uplatniť regresný nárok aj podľa ust. § 12 ods. 2 písm. h/ zákona č. 381/2001 Z.z., čo odôvodnil tým, že ide o nárok na podklade iných skutočností, o nový skutkový základ, a aj vzhľadom k tomu, že z dôkazov ktoré mala žalobkyňa k dispozícii pri podaní žaloby, mala možnosť oprieť svoj nárok aj o toto ustanovenie už pri podaní žaloby. Žalobu napokon zamietol, pretože tzv. regresný nárok podľa § 12 ods. 1 písm. a/ zák.č.381/2001 Z.z. žalobkyni nepatrí, lebo nepreukázala, že žalovaný škodu spôsobil úmyselne a motorové vozidlo v čase dopravnej nehody viedol pod vplyvom návykovej látky.

7. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP a žalovanému priznal plnú náhradu trov konania.

8. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zaviazá žalovaného na zaplatenie sumy 97.181,58 € s prísl. ako aj na náhradu trov celého konania. Poukázala na to, že z vykonaného dokazovania, najmä z trestného rozsudku sp. zn. 1T 136/2013 zo 16.1.2014, ktorým bol žalovaný uznaný vinným, resp. z opisu skutku, ktorého sa žalovaný dopustil, vyplýva, že žalobkyňa má nepochybne nárok na náhradu poistného plnenia v zmysle ust. § 12 zákona č. 381/2001 Z.z., a to dokonca z viacerých dôvodov. Žalovaný bol v zmysle predmetného rozsudku uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. I, 2 písm. a/ Trestného zákona a z prečinu neposkytnutia pomoci podľa § 178 Trestného zákona. Namietala proti názoru súdu, že z výpovede znalkyne MUDr. Dandárovej vyplynulo, že obžalovaný (v tomto konaní žalovaný, pozn. odvolacieho súdu) v čase dopravnej nehody v krvi nemal prítomný alkohol. Znalkyňa v súvislosti s výpoveďou žalovaného v prípravnom konaní uviedla, že nie je možné vylúčiť požívanie alkoholu žalovaným aj po dopravnej nehode a potom v súvislosti s tým nie je možné vylúčiť, že obžalovaný by v čase dopravnej nehody nemal v krvi prítomný alkohol. Teda iba v prípade, ak by bola výpoveď obžalovaného resp. žalovaného v prípravnom konaní pravdivá, že pred dopravnou nehodou vypil len jedno pivo a asi 0,1 l vína vo večerných hodinách a až po nehode vypil ďalší alkohol, bolo by možné uvažovať, že žalovaný v čase dopravnej nehody nemal v krvi prítomný alkohol. Žalobkyňa vyjadrila názor, že táto výpoveď žalovaného v prípravnom konaní bola len účelová, pretože svedok vypovedal, že kritického večera bol spolu s obžalovaným v bare, kde obžalovaný pil tiež borovičku alebo

pivo, a potom išli do obce Vyšné Remety na zábavu. Keď sa stretli pri odchode okolo 3,00 hod. bolo na obžalovanom vidieť, že mal viac vypité ako v čase, keď došli na zábavu. Argumentovala, že v rámci trestného konania platia odlišné zásady dokazovania, než v občianskom súdnom konaní resp. v civilnom sporovom konaní. Na preukázanie viny obžalovaného je totiž nevyhnutné, aby bol zistený skutkový stav, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti. Ak však čo i len jedna skutočnosť zakladá pochybnosť o vine obžalovaného, súd musí v súlade so zásadou in dubio pro reo rozhodnúť v prospech obžalovaného. To však neplatí v civilnom sporovom konaní. Striktný zákaz vedenia motorového vozidla pod vplyvom alkoholu, resp. návykovej látky je vyjadrený aj v zákone č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov (ďalej aj len "zák. č. 8/2009 Z.z. "). Na to, aby mala žalobkyňa nárok na náhradu poistného plnenia v zmysle ust. § 12 ods. 1 písm.a/ zák. č. 381/2001 Z.z. nie je nevyhnutné, aby bol žalovaný odsúdený za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky. Stačí, ak vedie motorové vozidlo v takom čase po požití alkoholu, keď sa alkohol ešte môže nachádzať v jeho organizme. Podľa názoru žalobkyne žalovaný porušil povinnosť neviesť motorové vozidlo v takom čase po požití alkoholu, keď sa alkohol ešte mohol nachádzať v jeho organizme, a preto je jej nárok v zmysle ust. § 12 ods. 1 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z. z. daný. Súd prvej inštancie preto v tomto smere dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobkyňa v podaní z 26.9.2016 uviedla, že žalovaný po nehode z miesta nehody ušiel, ktorá skutočnosť nebola medzi stranami sporná a zrejme bola aj súdu prvej inštancie, ktorý na to sám poukazuje v bode 8 odôvodnenia rozsudku. V predmetnom vyjadrení žalobkyňa poukázala na to, že má nárok na náhradu poistného plnenia aj na základe ust. § 12 ods. 2 písm. h/ zákona č. 381/2001 Z.z. . Keďže žalovaný z miesta nehody ušiel, nepodrobil sa bezprostredne po nehode skúške na prítomnosť návykovej látky. Žalobkyňa má za to, že nejde o zmenu žaloby, keďže vo svojom podaní z 26.9.2016 poukázala len na tie skutočnosti, ktoré už boli súdu známe a boli v konaní nesporné. Dôvodila, že aj keby išlo o zmenu žaloby, ani jedna z podmienok na nepripustenie zmeny žaloby podľa CSP nebola splnená, keď výsledky konania nepochybne umožňovali byť podkladom na ďalšie konanie. Považovala za nelogické vyjadrenie súdu, že z dôkazov, ktoré mala ako žalobkyňa k dispozícii pri podaní žaloby, mala možnosť oprieť svoj nárok aj o ust. § 12 ods. 2 písm. h/ zák. č. 381/2001 Z.z., a preto z tohto dôvodu súd nepripustil zmenu žaloby. Na jednej strane súd teda pripúšťa, že žalobcovi patrí nárok v zmysle ust. § 12 ods. 2 písm. h/ zák. č. 381/2001 Z.z., na druhej strane z toho istého dôvodu zmenu žaloby nepripustil. Z uvedeného je zrejme, že súd týmto nesprávnym procesným postupom porušil procesné práva žalobkyne, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Rovnako tým súd prvej inštancie zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keď žalobu z tohto dôvodu napokon zamietol. Pripomenula, že k podaniu žaloby došlo dňa 12.6.2015, dňa 19.8.2015 bol vydaný platobný rozkaz a dňa 19.8.2015 bol podaný odpor. Konanie teda bolo začaté a prebiehalo ešte za účinnosti O.s.p. Je nepochybné, že tiež za účinnosti tohto zákona musel súd vykonávať dokazovanie, z ktorého mu boli zrejme skutočnosti, ktoré uviedol aj v rozsudku. Odpor žalovaného, spolu s predvolaním na prvé pojednávanie a s poučením o procesných právach a povinnostiach strán sporu v zmysle ustanovení CSP bol žalobkyňi doručený tesne pred konaním prvého pojednávania, a to dňa 14.9.2016. Poukázala na ust. § 470 ods. 2 druhá veta CSP a argumentovala, že ak by aj súd chcel uplatňovať ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania, a z tohto dôvodu nepripustiť zmenu žaloby, tieto ustanovenia v tomto prípade nemožno uplatniť, keďže by boli v neprospech strany, teda žalobkyne. Uviedla, že má voči žalovanému nárok na náhradu poistného plnenia aj z ďalšieho dôvodu, a to podľa ust. § 12 ods. 1 písm. c/ zák. č. 381/2001 Z.z. Z trestného rozsudku sp. zn. 1T/136/2013 zo 16.1.2014 je zrejme, že žalovaný ako vodič motorového vozidla po dopravnej nehode nezastal a bez poskytnutia pomoci zraneným osobám pokračoval vo svojej jazde, teda z miesta nehody ušiel preč, kde následne asi o 5 minút prechádzal opätovne popri mieste dopravnej nehody, pričom aj napriek tomu, že na neho mával svedok Maroš Popovič, aby zastavil, tento pokračoval ďalej v jazde. Je zrejme, že žalovaný z miesta nehody ušiel bez toho, aby dopravnú nehodu ohlásil, pričom je nepochybné, že takú povinnosť mal, keďže pri dopravnej nehode došlo k zraneniam osôb. Z písomných výziev, ktorými žalobkyňa vyzývala žalovaného na zaplatenie náhrady poistného plnenia, vyplývalo, že v predsúdnom konaní si žalobkyňa uplatňovala náhradu práve s poukazom na ust. § 12 ods. 1 písm. e/ zák. č. 381/2001 Z.z. Všetky tieto výzvy boli pripojené k žalobe ako dôkaz a súd ich aj oboznamoval. Účastníci konania nie sú povinní uplatnený nárok, ani obranu proti nemu právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia je vecou súdu. Žalobkyňa v konaní poukázala na to, že žalovaný z miesta nehody ušiel, uvedená skutočnosť spolu s tým, že žalovaný dopravnú nehodu neohlásil nebola sporná, a mal o nej vedomosť aj súd, ktorý mal skúmať, či tieto v konaní uvedené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie. Súd totiž nie je viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú.

Súd mal teda vedomosť o tom, že žalovaný neohlásil dopravnú nehodu podľa osobitného predpisu. V prípade, ak mal súd pochybnosti o tom, že žalovaný viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky, mal v súlade so zásadou iura novit curia priznať žalobkyni nárok v zmysle ust. § 12 ods. 1 písm. c/ zákona č. 381/2001 Z.z. Aj z tohto dôvodu rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď nezohľadnil celkovú právnu úpravu týkajúcu sa nároku poisťovateľa na náhradu poistného plnenia v zmysle ust. § 12 zák. č. 381/2001 Z.z.

9. Žalovaný bol v odvolacom konaní nečinný.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil dňa 15.3.2018 na úradnej tabuli súdu v súlade s § 378 a § 219 CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok je vecne správny, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

11. Podľa ust. § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Podľa ust. § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

13. Žalobkyňa namietala odvolacie dôvody podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm.b/, d/, f/ a h/ CSP.

14. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je daný vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Pokiaľ ide o žalobkyňou tvrdený nesprávny procesný postup súdu, ktorý jej znemožnil znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd dodáva, že vo všeobecnosti tým treba rozumieť taký procesný postup súdu, v dôsledku ktorého strana nemôže uplatniť konkrétne procesné práva priznané jej Civilným sporovým poriadkom za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe k tomu môže dôjsť najmä procesným postupom súdu, ktorý rozhodnutiu predchádza, napr. nedostatok vyrozumenia strany o pojednávaní, v dôsledku ktorého bola vylúčená z prednesu (nepredvolanie alebo oneskorené predvolanie), neposkytnutie poučenia o povinnosti tvrdenia (§ 101 ods. 1 O.s.p., § 157 ods. 2 CSP) alebo poučenie o dôkaznej povinnosti (§ 120 ods. 1 prvá veta O.s.p., § 132 ods. 1 CSP), rozhodnutie vo veci bez nariadenia pojednávania, aj keď na to neboli splnené podmienky a pod. Zároveň podľa ustálenej súdnej praxe k takémuto nesprávnemu procesnému postupu, môže dôjsť nielen procesným postupom súdu tak ako je to vyššie uvedené, ale aj rozhodnutím samotným a to v prípade, ak rozsudok je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

16. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podriadiť pod § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejavíť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

17. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce

skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191-§ 194 CSP.

18. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

19. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

20. Z obsahu žaloby v prejednávanej veci (podanej na súd 12.6.2015) vyplýva, že žalobkyňa sa svojho nároku na náhradu poistného plnenia, tzv. regresných náhrad z poistných udalostí poškodených spôsobených žalovaným, výslovne domáha len podľa ust. § 12 ods. 1 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov, t.j. že škodu spôsobil úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky.

21. V zmysle § 79 ods. 1 O.s.p. účinného v čase podania žaloby, konanie začína na návrh, ktorý okrem iného musí obsahovať pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Návrhom teda disponuje výlučne jeho navrhovateľ (tzv. vládca sporu), ktorý v ňom vymedzí, čoho a na akom skutkovom základe sa domáha.

22. Odvolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že aj keď žalobkyňa k žalobnému návrhu pripojila listinné dôkazy, z obsahu ktorých vyplýva, že žalovaného vyzývala na zaplatenie náhrady poistného plnenia, ktoré za neho vyplatila v dôsledku škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a to (len) z dôvodu, že porušil povinnosť ohlásiť dopravnú nehodu, t.j. podľa § 12 ods. 1 písm. e/ zákona č. 381/2001 Z.z., predmetom žaloby v rámci svojho dispozičného práva uplatnila nárok výlučne podľa § 12 ods. 1 písm. a/ cit. zákona, teda že škodu mal spôsobiť úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, teda zvolila si len tento dôvod na uplatňovanie náhrady za vyplatené poistné plnenie, aj keď jej bola známa aj iná skutočnosť odôvodňujúca uplatniť si tzv. regres.

23. Žalobkyňa 13.9.2016 prevzala predvolanie na pojednávanie vo veci vytýčené na deň 27.9.2016 zároveň s rovnopisom odporu a poučením podľa Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odporu z 26.9.2016 argumentovala, že má za to, že žalovaný viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky, čo vyplýva z rozsudku Okresného súdu Michalovce 1T 136/2013-372 zo 16.1.2014 a „navyše je nepochybné, že odporca z miesta nehody ušiel, preto by prichádzalo do úvahy uplatnenie regresného nároku aj podľa ust. § 12 ods. 2 písm. h/ zákona č. 381/2001 Z.z.“ Zároveň v tomto podaní žalobkyňa ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní a súhlasila, aby súd rozhodol podľa obsahu spisu, pričom zároveň poukázala na svoje písomné vyjadrenie vo veci. Na pojednávaní vo veci žalovaný namietal, že žalobkyňa v písomnom podaní uvádza nové skutočnosti, resp. dôvody, na podklade ktorých uplatňuje zaplatenie regresného nároku, pričom k dôvodom pôvodne uplatneného regresného nároku (§ 12 ods. 1 písm. a/) zotrval na skutočnostiach uvedených v odpore, teda že mu nebolo v trestnom konaní preukázané požitie návykovej látky a vedenie motorového vozidla pod jej vplyvom.

24. Súd argument žalobkyne, že do úvahy by prichádzalo aj uplatnenie regresného nároku podľa ust. § 12 ods. 2 písm. h/ zákona č. 381/2001 Z.z. posúdil podľa obsahu ako návrh na zmenu žaloby. Nárok, ktorý žalobkyňa žalobou v konaní uplatnila je nárokom vyplývajúcim z ust. § 12 ods. 1 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že pokiaľ žalobkyňa svoje právo na zaplatenie požadovanej finančnej čiastky odvádza aj z iného nároku na náhradu poistného plnenia, ktorého vznik je (vzhľadom k znakom skutkovej podstaty obsiahnutej v dispozícii právnej normy) podmienený iným skutkovým dejom, súd musel rozhodovať o zmene žaloby, v opačnom prípade by pri právnom posudzovaní veci vychádzal z iného než žalobou vymedzeného skutkového základu a prekročil

by žalobou vymedzený petit (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Cdo 4054/2011 z 25.9.2013).

25. Podľa § 139 CSP účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie o podaní žalobkyne z 26.9.2016, žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu. Zmena žaloby je prejavom dispozičnej zásady, ktorá je typická pre sporové konanie. Možnosť meniť žalobu nie je absolútna a súd ju obmedzuje najmä z dôvodov hospodárnosti a upravuje tak, aby nedochádzalo k jej zneužívaniu. Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe (§ 140 ods. 2 CSP), čo znamená, že nedochádza k zmene žalobného petitu ale žalobca opiera svoj nárok o nové skutočnosti. Podľa § 357 CSP a contrario proti uzneseniu o pripustení alebo nepripustení zmeny žaloby odvolanie nie je prípustné. V prejednávanej veci súd zmenu žaloby nepripustil, jeho rozhodnutie je právoplatné, preto odvolací súd neposudzoval námietky žalobkyne týkajúce sa správnosti alebo nesprávnosti takéhoto rozhodnutia súdu o zmene žaloby. Predmetom konania tak zostal nárok uplatnený žalobkyňou pôvodnou žalobou.

26. Podľa § 193 veta tretia CSP je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

27. Ustálená judikatúra z hľadiska aplikácie ust. § 193 veta tretia CSP vychádza z toho, že ak je v čase rozhodovania civilného súdu právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté, že bol spáchaný trestný čin, je súd viazaný výrokom, že bol spáchaný trestný čin a výrokom o tom, kto ho spáchal. Súd je viazaný výrokom, nie však odôvodnením trestného rozsudku. Z výroku o vine je však potrebné vychádzať ako z celku a treba brať do úvahy jeho právnu i skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétnym konaním páchatel'a. Rozsah viazanosti rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal je teda daný tým, do akej miery sú znaky skutkovej podstaty trestného činu zároveň významnými okolnosťami pre rozhodnutie o uplatnenom nároku (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23Cdo 956/2012 z 28.8. 2013).

28. Súd správne vychádzal z toho, že je viazaný právoplatným trestným rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 1T/136/2013 zo 16.1.2014, ktorým bol žalovaný uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona a z prečinu neposkytnutia pomoci podľa § 178 Trestného zákona, pretože dňa 26.12.2012 viedol motorové vozidlo, pričom nevenoval vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke dostatočnú pozornosť, nezvládol vedenie vozidla a po zrazení dvoch chodcov nezastal a bez poskytnutia pomoci zraneným osobám pokračoval v jazde, teda z miesta nehody ušiel, teda spôsobil inému z nedbanlivosti ťažkú ujmu na zdraví a spáchal taký čin závažnejším spôsobom konania a neposkytol osobe, ktorá pri nehode utrpela ujmu na zdraví potrebnú pomoc, hoci tak mohol urobiť bez nebezpečenstva pre seba alebo iného. Z právoplatného trestného rozsudku je teda zrejmé, že súd rozhodujúci v trestnej veci konanie obžalovaného (v tomto konaní žalovaného) hodnotil ako nedbanlivostné (pozri § 157 Trestného zákona - „kto inému z nedbanlivosti spôsobí ťažkú ujmu na zdraví...“). Ďalej súd v trestnom rozsudku uviedol, že v konaní nebolo preukázané naplnenie znakov skutkovej podstaty z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. c/ Trestného zákona. Odvolací súd na základe vyššie uvedeného uzavrel, že aj keď žalovaný nesporne škodu na zdraví poškodených spôsobil, nedošlo k tomu jeho úmyselným konaním, ako to predpokladá ust. § 12 ods. 1 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z.

29. K tvrdeniu odvolateľky, že bola naplnená druhá podmienka ustanovenia § 12 ods. 1 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z., a to že žalovaný viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky, odvolací súd dáva do pozornosti závery rozsudku v trestnom konaní (vychádzajúce zo znaleckého posudku znalkyne MUDr. Dandárovej), ktoré sú dobre známe obom sporným stranám, preto ich tu nebude bližšie rozvádzať.

30. V súvislosti s námietkami žalobkyne týkajúcimi sa odlišných zásad dokazovania v trestnom a civilnom konaní odvolací súd uvádza, že dôkazné bremeno v civilnom sporovom konaní (aké je aj toto konanie) je na žalobkyňu, ktorá v konaní mala preukázať, že žalovaný riadil vozidlo pod vplyvom alkoholu. V civilnom sporovom konaní je princíp materiálnej pravdy nahradený princípom formálnej pravdy (§ 185 CSP), ktorého podstata spočíva v tom, že súd pri rozhodovaní berie do úvahy len skutočnosti, ktoré sú strany schopné v konaní relevantne preukázať, a nie je povinný zisťovať tzv. skutočnú pravdu. Znamená

na to, že súd sa nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, v akom mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu.

31. Súd prvej inštancie hodnotiac predložené dôkazy podľa svojej úvahy (§ 191 ods. 1 CSP), každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala, že žalovaný viedol v čase dopravnej nehody motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, resp. návykovej látky. Svoj záver súd v odôvodnení rozhodnutia dostatočne vysvetlil a logicky zdôvodnil. Za takejto situácie, keď žalobkyňa síce tvrdila, že žalovaný bol v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu, ale túto skutočnosť súdu predloženými dôkazmi jednoznačne a nesporne nepreukázala, neunesla svoje dôkazné bremeno, následkom čoho je pre ňu nepriaznivé rozhodnutie, t.j. zamietnutie žaloby.

32. Odvolací súd navyše poznamenáva, že ak sa žalobkyňa ako riadne predvolaná strana sporu z vlastnej vôle nezúčastnila pojednávania, sama sa zbavila procesnej možnosti svojimi tvrdeniami, vyjadreniami, argumentáciou a prípadne aj predložením ďalších návrhov na dôkazovanie a aj samotných dôkazov, realizovať svoj vplyv na rozhodnutie súdu.

33. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného SR vyplýva, že tak základne právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

34. Súd prvej inštancie jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré žalobe žalobkyne nevyhovelo a závery, ktoré prijal, primerane a zrozumiteľne vysvetlil. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne.

35. Na základe uvedených skutočností odvolací súd konštatujúc správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie a nedôvodnosť námietok odvolateľa, potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie.

36. Žalobkyňa nebola v odvolacom konaní úspešná, žalovaný síce bol v odvolacom konaní úspešný, ale žiadne trovy mu v ňom nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 255 ods. 1, § 262 ods. 1, § 396 ods. 1 CSP).

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený

sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).